

Anàlisi electoral

Codi: 101076
Crèdits: 6

Titulació	Típus	Curs	Semestre
2500259 Ciència política i gestió pública	OT	3	2
2500259 Ciència política i gestió pública	OT	4	0

Professor de contacte

Nom: Enrique Hernandez Perez
Correu electrònic: Enrique.Hernandez@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)
Grup íntegre en anglès: No
Grup íntegre en català: No
Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

Els estudiants haurien d'haver cursat les assignatures obligatòries Metodologia de l'Anàlisi Polític i Comportament Polític.

Objectius

L'objectiu d'aquesta assignatura és proporcionar als estudiants les eines teòriques i pràctiques per analitzar els processos electorals i els diversos elements i actors que hi participen: els sistemes electorals, les campanyes, els candidats i els electors.

Es tracta d'una continuació natural de l'assignatura 'Comportament polític' de tercer curs, en la que es presenta l'estat actual de la recerca en comportament electoral combinada amb una vessant més aplicada d'anàlisi i estratègia electoral.

Competències

Ciència política i gestió pública

- Analitzar el comportament dels actors polítics, tant individuals com col·lectius (partits, grups de pressió, moviments socials, etc.)
- Analitzar els processos electorals, incloent-hi campanyes, estratègies electorals dels partits, escenaris polítics i anàlisi i interpretació dels resultats electorals.
- Argumentar des de diferents perspectives teòriques.
- Demostrar que comprèn el comportament ciutadà i els valors democràtics, en particular en casos concrets de l'esfera interna i internacional
- Demostrar un bon nivell d'expressió escrita en diferents registres.
- Dissenyar tècniques per a la recollida de dades, coordinar el tractament de la informació i aplicar rigorosament mètodes de verificació d'hipòtesis.
- Emprar les diferents aportacions teòriques sobre actors i xarxes d'actors, així com les característiques de l'acció col·lectiva
- Fer exposicions orals efectives i adaptades a l'audiència.
- Gestionar la distribució del temps disponible per assolir els objectius establerts per portar a terme la tasca prevista.

- Identificar els principals actors del sistema polític, examinar les seves interaccions i avaluar el seu comportament en el seu entorn i en el sistema polític, des d'una perspectiva teòrica i aplicada
- Identificar fonts de dades i fer recerques bibliogràfiques i documentals.
- Identificar i diferenciar el funcionament dels sistemes electorals
- Interpretar i utilitzar acadèmicament textos en anglès.
- Mostrar una bona capacitat per transmetre informació, diferenciant els missatges clau per als diferents destinataris.
- Sintetitzar i analitzar informació de manera crítica.
- Treballar amb tècniques quantitatives i qualitatives d'anàlisi per aplicar-les en els processos de recerca.
- Treballar autònomament.
- Treballar en equip i en xarxa, en particular en condicions interdisciplinàries.
- Utilitzar les principals tècniques de la informació i la documentació (TIC) com a eina essencial en l'anàlisi.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar el comportament dels actors polítics, tant individuals com col·lectius (partits, grups de pressió, moviments socials, etc.)
2. Analitzar el processos electorals, incloent campanyes, estratègies electorals dels partits, escenaris polítics i l'anàlisi i interpretació dels resultats electorals
3. Argumentar des de diferents perspectives teòriques.
4. Demostrar un bon nivell d'expressió escrita en diferents registres.
5. Dissenyar tècniques per a la recollida de dades, coordinar el tractament de la informació i aplicar rigorosament mètodes de verificació d'hipòtesis.
6. Emprar les diferents aportacions teòriques sobre actors i xarxes d'actors, així com les característiques de l'acció col·lectiva
7. Fer exposicions orals efectives i adaptades a l'audiència.
8. Gestionar la distribució del temps disponible per assolir els objectius establerts per portar a terme la tasca prevista.
9. Identificar els principals actors del sistema polític, examinar les seves interaccions i avaluar el seu comportament en el seu entorn i en el sistema polític, des d'una perspectiva teòrica i aplicada
10. Identificar fonts de dades i fer recerques bibliogràfiques i documentals.
11. Identificar i diferenciar el funcionament dels sistemes electorals
12. Interpretar i utilitzar acadèmicament textos en anglès.
13. Mostrar una bona capacitat per transmetre informació, diferenciant els missatges clau per als diferents destinataris.
14. Sintetitzar i analitzar informació de manera crítica.
15. Treballar amb tècniques quantitatives i qualitatives d'anàlisi per aplicar-les en els processos de recerca.
16. Treballar autònomament.
17. Treballar en equip i en xarxa, en particular en condicions interdisciplinàries.
18. Utilitzar les principals tècniques de la informació i la documentació (TIC) com a eina essencial en l'anàlisi.

Continguts

1. Introducció i repàs dels models bàsics de comportament electoral

- 1.1. Introducció
- 1.2. El model sociològic
- 1.3. El model psico-social
- 1.4. El model racional

2. Opinió pública i comportament electoral: consideracions prèvies

- 2.1. El super-ciudadà i les teories elitistes de la democràcia

- 2.2. Mobilització cognitiva i heurístics
- 2.3. La formació i canvi de la identificació partidista
- 2.4. Votem correctament?

3. Les enquestes i la predicció electoral

- 3.1. Dades individuals vs. agregades
- 3.2. Per què "fallen" les enquestes?
  - 3.2.1. Problemes de mostreig
  - 3.2.2. La no-resposta a les enquestes
  - 3.2.3. Desitjabilitat social: L'ocultació del vot i de l'abstenció
  - 3.2.4. Els indecisos i els "late-decidors"
  - 3.2.5. Precisió estadística
- 3.3. La "cuina" de les enquestes
- 3.4. Influeixen les enquestes en el vot?
- 3.5. Els nous models de predicció electoral (forecasting)

4. Cóm participem i qui participa: Abstenció i altres formes de participació

- 4.1. Diferents formes de participació política
- 4.2. Factors explicatius de la participació política: Individuals i agregats
- 4.3. L'abstenció al model espacial: La importància de l'oferta partidista
- 4.4. És racional votar? "Duty to vote" i vot obligatori
- 4.5. Desigualtats en participació i desigualtat política
- 4.6. El vot i altres formes de participació: complement o substitut?

5. "Dealignment" o "realignment"?

- 5.1. Eleccions i partits polítics
- 5.2. "Dealignment"
  - 5.2.1. Definició
  - 5.2.2. Evidència
- 5.3. "Realignment"
  - 5.3.1. Definició
  - 5.3.2. Evidència

6. Vot d'extrema dreta i vot de classe a les societats post-industrials

- 6.1. Existeix encara el vot de classe? És rellevant?

- 6.2. Nous riscos i noves classes a les societats post-industrials
- 6.3. Noves classes treballadores, professionals socio-culturals i vot
- 6.4. Economia vs. Cultura
- 6.5. El concepte de "welfare chauvinism"

7. El populisme i els partits "challenger"

- 7.1. El populisme i els partits populistes: definició
- 7.2. El vot als partits populistes i partits "challenger": Vot protesta o vot ideològic?
- 7.3. Les actituds populistes
- 7.4. Actituds populistes i vot

8. "Performance voting": Economia i corrupció

- 8.1. Repàs: Vot econòmic
- 8.2. Corrupció: definició i conseqüències
- 8.3. Evidència de limitat càstig electoral
- 8.4. Explicacions del limitat càstig electoral
  - 8.4.1. Partidisme
  - 8.4.2. Clientelisme
  - 8.4.3. Informació
  - 8.4.4. Intercanvi implícit
  - 8.4.5. Credibilitat de la informació
  - 8.4.6. Cinisme
- 8.5. Estratègies de mobilització electoral
  - 8.5.1. Mobilització simbòlica
  - 8.5.2. Mobilització programàtica
  - 8.5.3. Mobilització clientelar

9. Comportament electoral en sistemes multinivell

- 9.1. El model d'eleccions de segon ordre
  - 9.1.1. Les eleccions europees
  - 9.1.2. Les eleccions regionals
- 9.2. L'abstenció diferencial
- 9.3. El vot dual
- 9.4. Eleccions Europees? Encara són Eleccions de segon ordre?

10. Referèndums

- 10.1. Democràcia i referèndums
- 10.2. Comportament electoral als referèndums
  - 10.2.1. Qui vota als referèndums?
  - 10.2.2. Cóm decideixen els votants?
  - 10.2.3. La influència de les campanyes
- 10.3. La representativitat dels referèndums
- 10.4. Referèndums i minories

11. Gènere i política

- 11.1. Introducció
- 11.2. Participació política i gènere
  - 11.2.1. Per què les dones participen menys?
  - 11.2.2. Formes de participació i gènere
  - 11.2.3. Conseqüències del "gender-gap"
- 11.3. Vot i gènere
  - 11.3.1. Ideologia i gènere
  - 11.3.2. Voten les dones a les dones?
- 11.4. La representació femenina
  - 11.4.1. Dones i sistema electoral
  - 11.4.2. Quotes de gènere

12. Nous temes

- 12.1. L'impacte de les xarxes socials i els "Voting Advice Applications" (VAA)
- 12.2. Emocions i comportament electoral
- 12.3. Genètica i comportament electoral

Metodologia

Les **classes de teoria** tindran lloc habitualment els dilluns

Les **classes de pràctiques** tindran lloc tots habitualment els dimecres. Aquestes estaran dividides en tres tipus d'activitats:

- Elaboració d'un article acadèmic en grup. Inclou 5 sessions de tutoria personalitzades amb el professor de l'assignatura per avaluar l'evolució del treball i orientar-lo acadèmicament.
- Eines per a la recollida i anàlisi de dades electorals: 5 sessions de pràctiques davant d'ordinador
- Discussió de textos: 3 sessions en què els estudiants hauran hagut de llegir un o diversos text previs a la classe, on es discutirà i es comentarà críticament.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Supervisades			
Exercicis pràctics a classe	0	0	3, 4, 5, 7, 8, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18
Supervisió d'article acadèmica amb el tutor (5 sessions de 20 minuts)	0	0	3, 4, 5, 7, 8, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18
Tipus: Autònomes			
Preparació i redacció d'article acadèmic	0	0	3, 4, 5, 7, 8, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18

Avaluació

Examen final (40%) *

Treball final de l'assignatura (30%) *

Dividit entre:

- Document entregat (25%)
- Assistència i avaluació seminari (5%)

El document s'haurà d'entregar com a molt tard el dia de l'examen de l'assignatura. No entregar el treball abans de l'examen no donarà dret a realitzar-lo.

Pràctiques a classe (30%)

Dividit entre:

- Entrega de 3 pràctiques (15%)
- Lectura i discussió de 3 textos (15%)

Participació a classe (+5%)

L'assistència i la participació a classe pot arribar a sumar fins a 0.5 punts addicionals sobre el total de l'assignatura.

* Per aprovar l'assignatura s'ha d'haver obtingut almenys un 3/10 a l'examen final i al treball final.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen final	40%	50	2	1, 2, 6, 9, 11
Pràctiques a classe	30%	50	2	1, 2, 6, 9, 11
Treball final de l'assignatura	30%	50	2	3, 4, 5, 7, 8, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18

Bibliografia

Bàsica

Arzheimer, K., Evans, J., Lewis-Beck, M.S., 2017. The SAGE handbook of electoral behaviour. SAGE.

Anduiza, E y Bosch, A. 2004 Comportamiento político y electoral. Barcelona: Ariel

Dalton, R.J., 2014. Citizen politics: public opinion and political parties in advanced industrial democracies, Sixth edition. ed. SAGE

Complementaria

Riba, Clara. 2000. "Voto Dual Y Abstención Diferencial. Un Estudio Sobre El Comportamiento Electoral En Cataluña." Revista Española de Investigaciones Sociológicas 91: 59-88.

Lipset & Rokkan. 1992. "Estructuras de división, sistemas de partidos y alineamientos electorales". A Diez textos básicos de ciencia política. Albert Batlle i Rubio (ed), págs. 231-273.

Rose-Ackerman, Susan. 2008. "Corrupció política i reforma en sistemes democràtics: perspectives teòriques". A Corruption and Clientelism, Junichi Kawata (Ed.), pp 61-81 Kyoto: Minerva Ltd.

Riera, Pedro. 2009. L'evolució Del Vot Dual a Catalunya. Institut de Ciències Polítiques i Socials, Working paper 278.

Verge, Tània. 2012. "Les quotes: són necessàries". Revista Interdisciplinar de Estudios de Género 2: 21-31.

La bibliografia obligatòria per a seminaris i pràctiques es lliurarà a l'inici del curs.